

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

U2022/02457

Yttrande över I mål – vägar vidare för att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning (SOU 2022:34)

Skolväsendets överklagandenämnd (nämnden) har, utifrån det område nämnden har att bevaka, sammanfattningsvis följande synpunkter på det som föreslås i betänkandet.

Utredningens förslag gällande åldersgränsen till komvux

Från förordning till skollag

Nämnden konstaterar inledningsvis att tillägget i bestämmelsernas andra stycke (20 kap. 11-11 a §§ och 20 kap. 20-20 a §§ skollagen) främst görs i syfte att förtydliga att det finns ett undantag (motsvarande nuvarande bestämmelse i 3 kap. 2 § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning) till den gällande bestämmelsen om åldersgräns för rätt att delta i kommunal vuxenutbildning. Mot bakgrund av att behörighetsfrågor är av sådan vikt att det med fördel regleras i lag istället för i förordning tillstyrker nämnden förslaget i denna del.

Begreppen ”personliga förhållanden” och ”individuell bedömning”

Av förslaget framgår vidare att undantag kan göras om en person ”*efter en individuell bedömning anses ha särskilda skäl*”. I utredningen anges att begreppet ”*personliga förhållanden*” som anges i förordningstexten (dvs. att undantag kan göras om det ”*med hänsyn till den sökandes personliga förhållanden finns särskilda skäl*”) ändras mot bakgrund av osäkerhet hur begreppet ”*personliga förhållanden*” ska tolkas då det inte är vanligt förekommande i skolförfattningar. Detta är något som nämnden ställer sig frågande till då nämnden bl.a. överprövar beslut enligt 9 kap. 13 § skollagen, 10 kap. 25 § skollagen och 11 kap. 25 § skollagen som avser mottagande av elev från annan kommun samt 20 kap. 21 § skollagen som avser interkommunal ersättning, där begreppet ”personliga

förhållanden” ingår. Nämnden har dock inget att invända mot den föreslagna ändringen innefattande begreppet ”individuell bedömning”.

Utredningens förslag att förlängd undervisning ska beslutas inom ett åtgärdsprogram

Nämnden tillstyrker förslaget som innebär att det ska framgå av gymnasieförordningen att beslut om förlängd undervisning ska beslutas inom ramen för ett åtgärdsprogram. Detta då det för den enskilde eleven innebär en större delaktighet inför beslutet samtidigt som ett åtgärdsprogram är en bekräftelse på elevens behov av särskilt stöd och de stödåtgärder som ska sättas in, vilket i sin tur ska efterföljas av uppföljning och utvärdering.

Nämnden noterar att beslut om förlängd undervisning således kan komma att prövas av nämnden då nämnden redan idag överprövar beslut gällande åtgärdsprogram för gymnasieskolan i enlighet med 3 kap. 9 § skollagen. Nämnden noterar vidare att eventuella konsekvenser av förslaget, t.ex. ökad tillströmning av ärenden gällande åtgärdsprogram i gymnasieskolan, dock är svårt att uttala sig om. Av utredningen framgår dock att det av uppgifter från huvudmän och skolledare indikeras att åtgärden redan i dag oftast hanteras som särskilt stöd samt att Skolverket på sin hemsida informerar om att åtgärden gällande förlängd undervisning ska bedömas som särskilt stöd och därmed ska beslutas inom ett åtgärdsprogram. Detta leder till slutsatsen att någon nämnvärd ökning inte är trolig.

Konsekvenser för Skolväsendets överklagandenämnd

Utredningens förslag gällande åldersgränsen till komvux

Nämnden noterar att det i utredningen anges att antalet ärenden som överklagas till nämnden gällande mottagande och behörighet till kommunal vuxenutbildning uppgår till omkring 20–30 ärenden per år, enligt uppgift från nämnden. Nämnden vill här klargöra att den statistik som lämnats till utredningen har bestått i antal *beslutade* ärenden under en viss tidsperiod, inte antalet inkomna ärenden.

Antalet *inkomna ärenden* gällande mottagande och behörighet till kommunal vuxenutbildning har under åren sett ut enligt följande.

ÅR	Antal inkomna ärenden rörande mottagande till kommunal vuxenutbildning
2017	19
2018	21
2019	40
2020	58
2021	77

Enligt ovan lämnade uppgifter kan det ses en stadig ökning gällande antalet inkomna ärenden per år. Under förra året kom det in ca 80 ärenden gällande överklagande av mottagande och behörighet till kommunal vuxenutbildning till nämnden.

Överklaganden av beslut som gäller åldersgränsen är dock, som framgår av utredningen, ovanliga i dagsläget. Vilka konsekvenser ett tydliggörande av bestämmelserna genom förflyttning från förordning till lag avseende denna åldersgräns för rätt att delta i kommunal vuxenutbildning är för nämnden svårt att förutse.

Utredningens förslag gällande sammanhållna yrkesutbildningar på introduktionsprogram

Överklagandenämnden vill avslutningsvis nämna att för det fall de nya bestämmelserna i 17 kap 4 a – 4 b § § gällande sammanhållna yrkesutbildningar på introduktionsprogram är att likställa med den prövning som nämnden i dagsläget gör gällande yrkesintroduktion som utformats för en grupp elever enligt 17 kap. 14 § skollagen kan det komma att innebära ytterligare överprövningar enligt denna bestämmelse. Prövningen av ärenden enligt 17 kap. 14 § skollagen är dock i dag mycket sällan förekommande.

På Överklagandenämndens vägnar

X Elin Carbell Brunner

Signerat av: Elin Carbell Brunner

Yttrandet har beslutats av Elin Carbell Brunner, ordförande i nämnden, samt Magnus Åhammar, Einar Jakobsson, Greger Bååt, Elisabeth Fernell och Eva Ekstedt Salzmänn efter föredragning av juristen Johanna Sjöstrand. Kanslichefen Anna-Karin Lundgren har även varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.